

AKILLI TAHTANIN AKILSIZ KULLANICILARI...

Prof. Dr. Nuray Senemoğlu, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Senemoğlu, N. (2008). Akıllı Tahtanın Akılsız Kullanıcıları. *Cumhuriyet Gazetesi*. 18 Nisan 2008.

Televizyonda haberleri izlerken Milli Eğitim Bakanının büyük bir heyecan ve coşku içinde çocuğuna pahalı oyuncak armağan etmekten mutlu olan bir baba edasıyla bir okulun birinci sınıfına yerleştirilen "Akıllı Tahta" ile ilgili projenin tanıtımını yaptığını gördüm.

Sınıfta, öğretmen "Akıllı Tahta"nın başında, "Akıllı Tahta"nın bilgisayar ekranı gibi nasıl kullanılacağını, anında internete bağlanabileceklerini, tahtada yaptıkları işlemleri depolayıp, öğrencilere CD olarak evde çalışmalarını için verebileceklerini, bu yolla çocukların "Aktif Öğrenmeyi" gerçekleştirebileceklerini ifade ediyordu (Okul bir gece kondu semtinde ve muhtemelen çocukların evde kullanabilecekleri bir bilgisayarları olduğu izlenimini vermiyor). Sayın bakan da benzer ifadeler kullanarak akıllı tahtanın bulunduğu sınıfları yaygınlaştıracaklarını söylediler.

"Aktif Öğrenme"nin gerçekleştirileceğini söyledikleri sınıfta tıpkı geleneksel sınıfta olduğu gibi "Akıllı Tahta"nın önünde öğretmen durmuş, tahtayı kullanarak açıklamalarını yapıyor; öğrenciler ise birbirlerinin sırtını görececek biçimde dizilmiş ve üzerleri örtü ile örtülmüş sıralara oturmuş, keyifle öğretmeni dinliyorlardı. Yanlış anlaşılmasın çocukların keyifle öğretmeni dinlemelerinin nedeni, anlatılanları çok etkili olarak öğrendiklerinden değil, "Akıllı Tahta" onlar için yeni bir araç olduğu için heyecan verici olmasındandı. Ayrıca Milli Eğitim Bakanının sınıflarında bulunması onlar için sevindirici bir olaydı.

PAHALI ARAÇ

Bu "Akıllı Tahta" projesi ile ilgili olarak iki önemli noktayı tartışmak istiyorum. Bunlardan birisi; "Akıllı Tahta" gibi büyük paralarla alınan bir araç ilköğretim birinci sınıf çocuklarının etkili öğrenmesi ve üst düzey düşünme becerilerini kazanmaları için uygun bir araç mı? İkinci nokta ise henüz öğrencilerini birbirleriyle, öğretmenleriyle, öğrenme materyalleriyle rahatlıkla etkileşimde bulunabileceği çocuk dostu öğrenme ortamlarına / sınıflara kavuşturamamış bir okulda, bir eğitim sisteminde akıllı tahtayı bir sınıfa yerleştirip sadece kara tahta ya da beyaz tahta gibi bir anlayışla kullanmak ülkenin kıt kaynaklarını israf etmekten, akılsızca kullanmaktan başka nedir?

Bu durum bazı şirketleri, ülkeleri, zengin edebilir. Ancak, bizim ülkemizin, çocuklarımızın, torunlarımızın borçlanmasına ve geleceğimizin ipotek altına alınmasına neden olur. Bu iş, çocuklarımıza çok da işe yaramayan, göz boyayan, onları düşündürmeye sevk etmeyen, kısa sürede bıacakları, pahalı oyuncak almaya benzer.

Henüz Amerika Birleşik Devletlerinden yeni dönmüş ve orada 16 aydır da okul öncesi eğitimden 12. sınıfa, lisans sınıflarından, lisansüstü sınıflara kadar birçok özel ve devlet okulunda, üniversitede gözlem yapmış bir kişi olarak, sınıflarda hiç "Akıllı Tahta"ya rastlamadım. Fakat, özellikle ilköğretimin (Kindergarten dahil) ilk altı yılında öğrencilerin birbirleriyle, öğrenme materyalleriyle (kitaplar, logolar, bloklar, hayvan besleme, bitki yetiştirme yerleri, çeşitli türde boyalar, kalemler, kâğıtlar, yoğurma maddeleri, çeşitli mesleklere ait giysiler, ayakkabılar, şapkalar, çam kozalakları, ağaç kabukları, taş, toprak örnekleri vb. artık materyaller) ve öğretmenleriyle rahatlıkla etkileşimde bulunabildikleri, çocuklara bilginin doğasını kazandırabildikleri, çocuk dostu öğrenme ortamları gözledim.

Acaba, ABD, sınıflarına “Akıllı Tahta!” yerleştiremeyecek kadar fakir miydi yoksa akıllı tahtaları ilköğretimlerinin ilk yıllarına yerleştirmeyecek kadar akılsız mıydı?

NASIL ÖĞRENİRLER?

İlköğretim birinci sınıftaki çocuklar nasıl öğrenir? Gelişim ve öğrenme kuramlarına göre bu dönemdeki çocuklar yaptıklarıyla, somut yollarla öğrenir. O halde, çocuklarımıza bilginin doğasını kazandırabilmek için “Akıllı Tahta” yerine bize çok ucuza mal olacak hatta hiç para vermeden sağlayabileceğimiz zengin uyarıcı materyale ve çocuk dostu sınıf düzenlerine ihtiyacımız var. Çocuklar bu dönemde; gerçek eşyaları, malzemeleri, materyalleri sayarak, ölçerek, dokunarak, tadarak, koklayarak, gözlem yaparak, bitki yetiştirerek, hayvan besleyerek, alış veriş yaparak vb. etkinliklerle öğrenirler.

Gerçek yaşamda karşılaştıkları problemler üstünde düşünmeleri sağlanarak, yaratıcı problem çözmeyi, eleştirel düşünmeyi öğrenirler. Çocuklar bu yolla sadece bilgisayar ekranı olarak izlediği ya da dokunduğu “Akıllı Tahta”dan daha ekonomik, etkili ve keyifli bir biçimde öğrenirler.

“Akıllı tahta ve onun programlarına büyük paralar vermek yerine, Milli Eğitim Bakanlığı, kitaplarını satın aldığı yayınevlerinden her kitapla ilgili olarak, çocuklara bilginin doğasını kazanmalarında katkıda bulunabilecek bilgisayar programlarını üretmelerini talep edebilir. Böylece bilgisayarla; öğrenmenin desteklenmesi, çocuklarımızın bilgisayar becerilerini üst düzeyde kazanmaları ve bilgisayar çöplüğüne dönmüş okullarımızda bilgisayarların etkili olarak kullanımı teşvik edilmiş olur.

Türkiye'nin çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmasını sağlamak “Akıllı Tahta”ları akılsızca kullanıp yine çocuklarımızın bilgiyi ezberlemelerine neden olmakla ve ülkemizi borç batağı içinde süründürüp başka ülkelerin ve birtakım şirketlerin sömürmesini sağlamakla değil, kıt kaynaklarımızı en etkili şekilde, akıllıca kullanarak bilginin doğasını öğrenen ve bilgiyi üretebilen nesiller yetiştirmekle mümkündür.